

ТРЕЋЕ ОДЕЉЕЊЕ

ОДЛУКА

Представка број 38287/21

Кристина ЋЕБИЋ против Србије

Европски суд за људска права (Треће одељење), на заседању Одбора 17. јуна 2025. године у саставу:

Darian Pavli, председник,

Úna Ní Raifeartaigh,

Матеја Ђуровић, судије,

и Olga Chernishova, заменица секретара Одељења,

Имајући у виду:

представку (број 38287/21) против Републике Србије, коју је Суду по члану 34. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: Конвенција) поднела 19. јула 2021. године држављанка Србије, госпођа Кристина Ћебић (у даљем тексту: подносиатељка), рођена 1988. године, с пребивалиштем у Лозници, коју пред Судом заступа господин С. Филиповић, адвокат из Лознице;

одлуку да се Влада Републике Србије (у даљем тексту: Влада), коју заступа њена заступница, госпођа З. Јадријевић Младар, обавести о притужби у вези са правом подносиатељке на правично суђење у контексту поступка за исправку наводне грешке у пресуди, те да се остатак представке прогласи неприхватљивим;

запажања странака;

чињеницу да је писмом од 9. фебруара 2024. године пуномоћник подносиатељке обавестио Суд да је подносиатељка променила презиме из Ћебић у Видаковић. Суд ће наставити са разматрањем представке под називом предмета Ћебић против Србије. Наведено одговара имену подносиатељке како је наведено у предметном поступку пред домаћим судом, као и у њеној представи поднетој Суду;

Након већања, одлучује као што следи:

ПРЕДМЕТ СЛУЧАЈА

1. Представка се односи на право подносиатељке на правично суђење у контексту поступка исправке грешке.
2. Подносиатељка је 31. марта 1998. године покренула грађански поступак у Србији против свог оца због неоснованог обогаћења, јер јој није исплатио деџи додатак који је наводно примао у Швајцарској, где је живео.

У својој тужби, подносиоца је тражила од домаћих судова да обавезу њеног оца да јој исплати „укупан износ од 1.200 швајцарских франака (CHF) на име деце додатка који је примао од 1. октобра 1989. до 31. марта 1998. године, што је износ од 100 CHF месечно”.

3. Дана 12. јуна 2000. године, Основни суд у Лозници донео је пресуду којом је усвојио њен тужбени захтев. Суд је наложио да тужени исплати подносиоци 1.200 CHF. Странке се нису жалиле и пресуда је постала правоснажна 20. фебруара 2001. године.

4. Подносиоца је 8. марта 2004. године поднела захтев за исправку грешке која је наводно учињена у горе поменутој пресуди, тврдећи да подаци садржани у њеном захтеву јасно указују на износ од 10.200 швајцарских франака уместо 1.200 швајцарских франака. Дана 19. октобра 2004. године, Основни суд у Лозници је одбио захтев подносиоца као неоснован. Ту одлуку је потврдио Виши суд у Шапцу 30. марта 2017. године. Домаћи судови су, између осталог, утврдили да према правилима грађанског поступка могу исправљати само очигледне грешке у именима, бројкама и друге правописне грешке и да је подносиоца та која је у свом захтеву навела износ од 1.200 швајцарских франака. Уставни суд је 27. октобра 2020. године одбацио уставну жалбу коју је поднела подносиоца. Та одлука је подносиоци достављена 27. јануара 2021. године.

5. Подносиоца се притуживала на основу члана 6. став 1. Конвенције да су домаћи судови, одбацивањем њеног захтева за исправку грешке у пресуди од 12. јуна 2000. године, повредили њено право на правично суђење.

ОЦЕНА СУДА

6. Влада је тврдила да члан 6. није применљив на поступке за исправку пресуде. Доставили су изводе из шест одлука које су усвојили различити другостепени судови између 2006. и 2014. године. У тим одлукама, судови су утврдили да се могу исправити само грешке које је направио суд, а не оне које су направиле странке, и да се захтев за исправку не може користити за измену судске одлуке или за одлучивање о захтеву који претходно није био решен.

7. Подносиоца је оспорила наводе Владе и тврдила да су судови били обавезни да исправе очигледне грешке које је направио не само суд, већ и странке. Она је тврдила да је, одбијањем њеног захтева за исправку правоснажне пресуде, држава повредила њено право на правично суђење.

8. Суд од самог почетка примећује да је, у складу са општеприхваћеним начелима међународног права, уговорна страна везана Конвенцијом само у погледу догађаја који су се догодили након њеног ступања на снагу (видети, на пример, *Salontaji-Drobnjak* против Србије, број 36500/05, став 110, од 13. октобра 2009. године). Исто тако примећује да је Конвенција ступила на снагу у односу на Србију 3. марта 2004. године и да су се неки догађаји на које се позива у овом случају догодили пре тог датума. Сходно томе, Суд мора да се увери да има надлежност *ratione temporis* да испита тужбу подносиоца (видети *Блечић* против Хрватске [BV], број 59532/00, став 67, ЕСЉП 2006-III).

9. Суд понавља да се његова временска надлежност одређује у односу на чињенице које представљају наводно мешање. Накнадни неуспех примене правних лекова усмерених на отклањање таквог мешања не може проузроковати временску надлежност Суда (*ibid.*, став 77).

10. Враћајући се на овај случај, Суд примећује да је Основни суд у Лозници усвојио пресуду у случају подносиоца 12. јуна 2000. године. С обзиром на то да подносиоца није поднела жалбу, пресуда је постала правоснажна, односно *res judicata*, 20. фебруара 2001. године (видети горе наведени став 3). Из тога следи да наводно мешање у право подносиоца лежи у пресуди Основног суда у Лозници од 12. јуна 2000. године, јер је у том тренутку – ни пре ни касније – првостепени суд одредио износ одштете који би требао да се исплати подносиоци (упоредити, *Блечић*, наведено горе, став 84).

11. Накнадни неуспешни покушај подносиоца да се пресуда од 12. јуна 2000. године исправи не може довести тај поступак у временску надлежност Суда. Одлука Основног суда у Лозници од 19. октобра 2004. године, коју су потврдили Виши суд у Шапцу и Уставни суд 30. марта 2017. и 27. октобра 2020. године, којом је одбијен захтев подносиоца за исправку грешке, искључиво је имала за последицу опстајање наведеног мешања проузрокованог пресудом од 12. јуна 2000. године. У сваком случају, Суд сматра да је поступак за исправку грешке који је тражила подносиоца могао да има за последицу само исправку писане грешке суда. Такав поступак не представља правно средство које би могло довести до другачијег исхода у односу на првобитни захтев подносиоца.

12. Узимајући у обзир датум пресуде Основног суда у Лозници, која је постала правоснажна 20. фебруара 2001. године, Суд налази да наводно мешање спада ван његове временске надлежности (видети, *mutatis mutandis*, Блечић, наведен горе, став 85).

13. Према томе, ова представка се сматра неспојива *ratione temporis* са одредбама Конвенције у смислу члана 35. став 3, те мора бити одбачена у складу са чланом 35. став 4.

Из ових разлога, Суд, једногласно,

Проглашава представку неприхватљивом.

Састављено на енглеском језику и достављено у писаном облику 10. јула 2025. године.

Olga Chernishova

Заменица секретара

Darian Pavli

Председник